Assen, 2 september 2026
Ons kenmerk: 1004362

BESLUIT VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DRENTHE INZAKE OMGEVINGSVERGUNNING FLORA- EN FAUNA-ACTIVITEIT

Vergunninghouder : gemeente De Wolden
Activiteit : Soortenmanagementplan (SMP)
Locatie : Alteveer, Ansen, Berghuizen, de Wijk, Drogteropslagen, Echten, Fort, Kerkenveld, Koekange, Koekangerveld, Linde, Oosteinde, Ruinen, Ruinerwold, Veeningen en Zuidwolde in de gemeente De Wolden.

Deze omgevingsvergunning wordt verleend voor de periode vanaf datum van afgifte van deze vergunning tot en met 1 september 2036.

Besluit
Gedeputeerde Staten van Drenthe (GS) hebben, met inachtneming van artikel 8.74j van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), besloten aan de gemeente De Wolden een omgevingsvergunning te verlenen voor het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten en rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*), spreeuw *(Sturnus vulgaris),* gierzwaluw *(Apus apus),* huiszwaluw *(Delichon urbicum)* en de ringmus *(Passer montanus)* zoals bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet (Ow). artikel 11.37, eerste lid en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

Daarnaast heeft GS besloten, met inachtneming van artikel 8.74k van het Bkl, aan de gemeente De Wolden een omgevingsvergunning te verlenen voor het opzettelijk verstoren en het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de volgende soorten: de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), ruige dwergvleermuis *(Pipistrellus nathusii),* laatvlieger *(Cnephaeus serotinus),* kleine dwergvleermuis *(Pipistrellus pygmaeus),* tweekleurige vleermuis *(Vespertilio murinus),* rosse vleermuis *(Nyctalus noctula),* meervleermuis *(Myotis dasycneme),* gewone grootoorvleermuis *(Plecotus auritus),* baardvleermuis *(Myotis mystacinus),* brandts vleermuis *(Myotis brandtii)* en watervleermuis *(Myotis daubentonii),* zoals bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Ow jo. artikel 11.46, eerste lid en onder b en d, van het Bal.

Voorschriften
Aan deze omgevingsvergunning worden de volgende voorschriften verbonden:

1. **Algemene voorschriften**

1.1. De omgevingsvergunning wordt slechts voor de hierboven beschreven verbodsbepalingen en genoemde soorten verleend.
1.2. Deze omgevingsvergunning geldt alleen voor de werkzaamheden, zoals beschreven in de aanvraag en de daarbij behorende stukken.
1.3. De vergunning staat op de naam van gemeente De Wolden (hierna: vergunninghouder). De vergunninghouder is medeverantwoordelijk voor de naleving van de vergunningsvoorschriften en is hierop aanspreekbaar. De vergunninghouder stelt de vergunninggebruikers op de hoogte van de toepasselijke vergunningvoorschriften.
1.4. De vergunninghouder dient onverwijld contact op te nemen met de provincie Drenthe via vth@drenthe.nl, indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de hierboven genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschriften 1.1 en 1.2 noodzakelijk zijn.
1.5. Er dient gewerkt te worden zoals beschreven in Gemeente De Wolden soortenmanagementplan versie 1.2, d.d. 27 augustus 2026, geschreven door Eco Reest (hierna: SMP), behorend bij dit besluit. Daarnaast maken de volgende rapporten integraal onderdeel uit van deze vergunning: ‘’Potentiescan gemeente De Wolden, versie 1.1 d.d. 8 april 2025, SMP De Wolden’’, ‘’Nader inventariserend onderzoek, versie 1.0 d.d. 19 mei 2026’’, ‘’Catalogus natuurinclusieve maatregelen, versie 1.1 d.d. 15 mei 2026’’, ‘’Briefnotitie aanvullend

onderzoek gewone grootoorvleermuis, d.d. 14 juli 2026'', ''Ecologisch werkprotocol bestendig beheer'', ''Ecologisch werkprotocol overige werkzaamheden'', ''Ecologisch werkprotocol renovatiewerkzaamheden'' en ''Ecologisch werkprotocol sloop-nieuwbouw''. Alle rapporten zijn geschreven door Eco Reest.

1.6. De vergunninghouder mag haar omgevingsvergunning doorschrijven aan derden (hierna: vergunninggebruikers), indien aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:
   a) De vergunninghouder houdt bij hoe vaak en aan wie de omgevingsvergunning wordt doorgeschreven.
   b) De vergunninghouder dient de fasering van werkzaamheden te borgen, conform hoofdstuk 4.2.4 van het SMP.
   c) Indien uit het SMP, aanvullend onderzoek of anderszins blijkt dat op de betreffende locatie sprake is van een verblijfplaats met een bijzondere ecologische waarde waarvoor een uitvoeringsplan (hierna: UP) is vereist, mag de vergunning pas doorgeschreven worden nadat het uitvoeringsplan is goedgekeurd, conform hoofdstuk 4.1 en 4.3.5 van het SMP.
   d) De vergunninghouder blijft (mede) verantwoordelijk voor het opvolgen van de voorschriften van een doorgeschreven omgevingsvergunning.

1.7. De vergunninghouder geeft een bewijs aan vergunninggebruikers dat aan hen de omgevingsvergunning is doorgeschreven. Hierin wordt in ieder geval het volgende opgenomen:
   a) Naam van de vergunninggebruiker;
   b) Locatie, aard en omvang van de werkzaamheden waarvoor de omgevingsvergunning is doorgeschreven;
   c) Tijdsperiode waarin de werkzaamheden worden uitgevoerd;
   d) Overzicht van de te volgen protocollen en zo nodig compenserende verblijfplaatsen en de voorschriften uit deze omgevingsvergunning die van toepassing zijn op het project;
   e) De verplichting dat de vergunninggebruiker minimaal één week voor de start van natuurvrij maken dit meldt (startmelding) bij de provincie Drenthe door een mail te sturen naar VTH@drenthe.nl. Hierbij dient het zaaknummer van dit besluit te worden vermeld.

1.8. De vergunninghouder kan de doorschrijving ook intrekken indien een vergunninggebruiker zich niet aan de voorschriften houdt of de vrees daartoe bestaat. De vergunninghouder vermeldt intrekking direct aan de provincie Drenthe, door dit te mailen naar vth@drenthe.nl

1.9. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een bewijs van doorschrijving van deze omgevingsvergunning en het ecologisch werkprotocol (hierna: EWP) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek getoond worden aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

1.10. Het SMP is een levend document waarin de nieuwste inzichten uit Kennisdocumenten en de mitigatiecatalogus verwerkt zitten. Wanneer ecologische inzichten wijzigen en dit leidt tot aanpassingen in de kennisdocumenten van BIJ12 en/of mitigatiecatalogus, dienen de ecologische werkprotocollen binnen twee maanden na de hiervoor genoemde wijziging hierop aangepast te worden.

1.11. Binnen twee maanden na het verlenen van deze vergunning dienen alle waarnemingen van de soorten die waargenomen zijn tijdens het nader onderzoek te worden ingevoerd in de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Na invoering van deze gegevens dient hiervan een afschrift verstuurd te worden onder vermelding van het kenmerk van het besluit via vth@drenthe.nl.

2. De werkwijze

2.1. Gebouwen of gebouwdelen waar werkzaamheden plaatsvinden die kunnen leiden tot het vernielen, beschadigen of ongeschikt maken van (potentiële) nest-, rust- of verblijfplaatsen, worden voorafgaand aan de werkzaamheden natuurvrij gemaakt volgens het EWP of UP wat betrekking heeft op de werkzaamheden.

2.2. Natuurvrij maken vindt uitsluitend plaats buiten de kwetsbare periodes van de betreffende soort(en), conform tabel 4.3 en hoofdstuk 4.2.2 en 4.2.3 van het SMP. Voor vleermuizen betreft dit de kraamperiode en winterperiode. Voor vogels betreft dit het broedseizoen.

2.3. Het natuurvrij maken dient te gebeuren onder begeleiding van een vleermuis- en vogeldeskundige (ecoloog) of door een daartoe bekwame medewerker van een isolatiebedrijf. Een medewerker van een isolatiebedrijf is bekwaam indien deze aantoonbaar deel heeft genomen aan de training ''natuurvriendelijk isoleren of kwalitatief gelijk''.

2.4. De gecertificeerde persoon, benoemd in voorschrift 2.3, mag uitsluitend natuurvrij maken binnen de reikwijdte van de door hem of haar behaalde certificering of bevoegdheid.
2.5. Indien sprake is van significante aantasting, extra kwetsbare verblijfplaatsen, of maatregelen die niet zijn opgenomen in de goedgekeurde mitigatiecatalogus, is een UP verplicht en mogen werkzaamheden pas starten nadat een goedkeuringsbesluit is verleend door het bevoegd gezag, conform hoofdstuk 4.1 (zie tabel 4.2) en hoofdstuk 4.4 van het SMP.
2.6. De vergunninghouder dient er zorg voor te dragen dat alle binnen het SMP vastgestelde beschermingszones van beschermde soorten waarvan de lokale staat van instandhouding onbekend is, worden opgenomen en actueel worden gehouden in de SMP-viewer. Voor deze beschermingszones geldt een straal van 200 meter rondom de vastgestelde verblijfplaats.
2.7. Verblijfplaatsen van vleermuizen dienen binnen het SMP op pandniveau te worden vastgelegd en niet op adresniveau.

3. Compensatie

3.1. Indien er (potentiële) verblijfplaatsen verloren gaan door de geplande werkzaamheden dienen de vergunninghouder en de vergunninggebruiker ervoor te zorgen dat er compensatievoorzieningen worden gerealiseerd conform hoofdstuk 4.3 van het SMP.
3.2. Indien compensatie niet volledig binnen een project kan worden gerealiseerd, mag uitsluitend gebruik worden gemaakt van saldering conform hoofdstuk 4.3.3 van het SMP.
3.3. De vergunninghouder dient de volgende compensatievoorzieningen te realiseren, conform hoofdstuk 4.5.1 van het SMP. De gerealiseerde compensatievoorzieningen dienen te worden opgenomen in de salderingsboekhouding, zoals bedoeld in voorschrift 5.1. Hierbij wordt ten minste vastgelegd welke compensatievoorzieningen zijn gerealiseerd, de datum van realisatie en de exacte locatie(s) waar de voorzieningen zijn aangebracht.
   a) De vergunninghouder dient in Berghuizen vier kraamvoorzieningen voor de gewone dwergvleermuis te realiseren, waarbij ten minste één voorziening uiterlijk in het tweede jaar van de vergunning wordt gerealiseerd, ten minste twee voorzieningen uiterlijk in het derde jaar van de vergunning zijn gerealiseerd en alle vier de voorzieningen uiterlijk in het vijfde jaar van de vergunning zijn gerealiseerd.
   b) De vergunninghouder dient vier kraamvoorzieningen voor de gewone dwergvleermuis in Koekangerveld te realiseren, waarbij ten minste één voorziening uiterlijk in het tweede jaar van de vergunning wordt gerealiseerd, ten minste twee voorzieningen uiterlijk in het derde jaar van de vergunning zijn gerealiseerd en alle vier de voorzieningen uiterlijk in het vijfde jaar van de vergunning zijn gerealiseerd.
   c) De vergunninghouder dient twee kraamvoorzieningen voor de gewone dwergvleermuis in Drogteropslagen te realiseren, waarbij ten minste één voorziening uiterlijk in het tweede jaar van de vergunning wordt gerealiseerd en beide voorzieningen uiterlijk in het derde jaar van de vergunning zijn gerealiseerd.
   d) De vergunninghouder dient tien kraamvoorzieningen voor de laatvlieger te realiseren, waarbij ten minste vijf voorzieningen uiterlijk vóór het einde van het derde jaar van de vergunning zijn gerealiseerd, waarvan minimaal twee voorzieningen in Echten, en alle tien de voorzieningen uiterlijk in het vijfde jaar van de vergunning zijn gerealiseerd.

4. Monitoring

4.1. De vergunninghouder dient gedurende de looptijd van de vergunning de populaties van de doelsoorten, de functionaliteit van het leefgebied en de effectiviteit van de compensatiemaatregelen te monitoren conform hoofdstuk 5 van het SMP.
4.2. Indien bekende kraamkolonies van de laatvlieger niet worden teruggevonden, dient dit direct gemeld te worden bij het bevoegd gezag.
4.3. Voor zover uit de monitoring zou blijken dat voorzieningen tekortschieten worden (mogelijk) aanvullende/vervangende voorzieningen toegepast en zo nodig verder uitgewerkt zodat het doel/de ambitie van het SMP alsnog behaald wordt.
4.4. De resultaten van de monitoring dienen iedere twee jaar te worden verwerkt in een monitoringsrapport. Het monitoringsrapport dient uiterlijk op 1 februari van het daaropvolgende jaar aangeleverd te worden bij bevoegd gezag. De resultaten van de monitoring dienen tevens te worden verwerkt in het administratiesysteem van het SMP, conform hoofdstuk 5.3 van het SMP.

4.5. Indien uit de monitoring blijkt dat de gunstige staat van instandhouding van één of meer betrokken soorten onvoldoende is gewaarborgd, kan het bevoegd gezag nadere voorschriften stellen dan wel de vergunning wijzigen indien dit noodzakelijk wordt geacht. Dit zal in een overleg tussen bevoegd gezag en de gemeenten worden besproken.

5. Evaluatie

5.1. Jaarlijks, in het eerste kwartaal, dient een rapport aangeleverd te worden van de salderingsboekhouding bij bevoegd gezag, waarna een overleg plaatsvindt tussen het bevoegd gezag en de vergunninghouder.

5.2. In jaar vijf dient een tussenevaluatie van het SMP plaats te vinden met het bevoegd gezag waarin zowel ecologisch als uitvoeringsmatig gekeken wordt naar de behaalde resultaten tot nu toe. Hiervoor wordt vooraf ook een evaluatierapportage aangeleverd bij vth@drenthe.nl onder vermelding van het kenmerk van dit besluit.

5.3. In jaar negen dient een evaluatie van het SMP plaats te vinden met het bevoegd gezag waarin zowel ecologisch als uitvoeringsmatig gekeken wordt naar de behaalde resultaten tot nu toe. Er wordt op dat moment ook gekeken naar eventuele verlenging van de vergunning en welke aanvullende voorwaarden daarvoor moeten gelden. Hiervoor wordt vooraf ook een evaluatierapportage aangeleverd bij vth@drenthe.nl onder vermelding van het kenmerk van dit besluit.

6. Zorgplicht

6.1. De vergunninghouder dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die kunnen leiden tot negatieve effecten op plant- of diersoorten, zoals het verwijderen van bosschages en bomen of kunstmatige lichtverstoring, dienen achterwege gelaten te worden of zo uitgevoerd te worden dat de effecten tot het minimum worden beperkt.

6.2. In navolging van het voorgaande voorschrift dient de vergunninghouder rekening te houden met het broedseizoen van alle vogelsoorten. De werkzaamheden dienen zoveel als mogelijk uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen.

6.3. De vergunninghouder dient de vergunninggebruiker te informeren wanneer voorgenomen werkzaamheden mogelijk effecten kunnen hebben op andere beschermde diersoorten dan waarvoor in deze vergunning toestemming is verleend. Hierbij moet worden aangegeven dat mogelijk een quickscan en/of nader ecologisch onderzoek noodzakelijk is. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij werkzaamheden aan platte daken of wanneer groen verloren gaat. Deze mededeling heeft uitsluitend een informatief karakter. De verantwoordelijkheid voor het naleven van de geldende wet- en regelgeving en het uitvoeren van eventueel benodigd aanvullend onderzoek blijft bij de initiatiefnemer.

Stikstof

Deze vergunning ziet uitsluitend op de in de vergunning beschreven flora- en fauna-activiteit. Indien de voorgenomen werkzaamheden ook gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden, kan op grond van de Omgevingswet mogelijk tevens een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit vereist zijn. De initiatiefnemer en/of vergunninggebruiker is zelf verantwoordelijk voor het beoordelen of hiervan sprake is. Indien nodig dient voorafgaand aan de werkzaamheden onderzoek te worden uitgevoerd naar de effecten op Natura 2000-gebieden, bijvoorbeeld door middel van een AERIUS-berekening. Wanneer uit dit onderzoek blijkt dat significante gevolgen niet op voorhand kunnen worden uitgesloten, kan aanvullende ecologische beoordeling noodzakelijk zijn en dient mogelijk een afzonderlijke omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit te worden aangevraagd.

Zie voor meer informatie hierover de volgende website: www.provincie.drenthe.nl/natuurbescherming of neem contact op met de provincie Drenthe op telefoonnummer (0592) 36 55 55.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
namens dezen,

drs. M. Middel,
Themamanager Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving

Omgevingsvergunningwijziging
Indien de vergunninghouder verzoekt om wijziging van de voorschriften die in deze vergunning zijn opgenomen, dient hiervoor een wijzigingsvergunning te worden aangevraagd, voorzien van een inhoudelijke onderbouwing. Hierover kunt u contact opnemen via vth@drenthe.nl

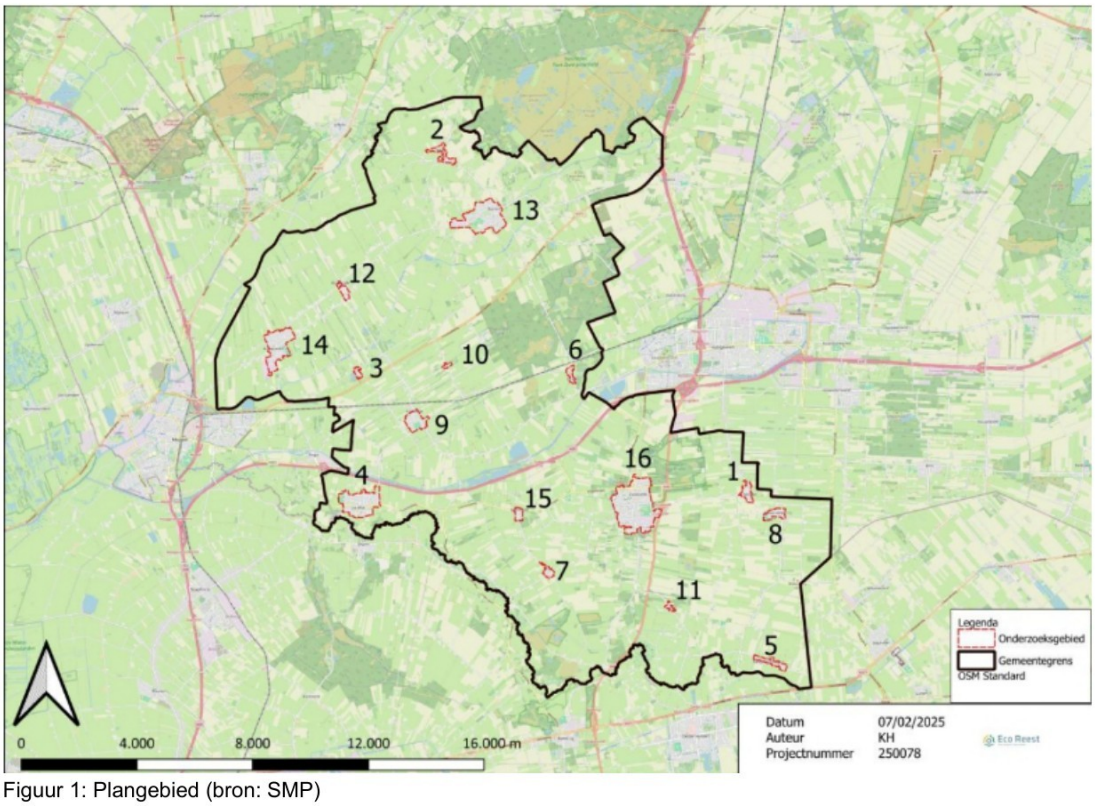
Bezwaar
Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending ervan, hiertegen een bezwaarschrift indienen bij het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe. De dag van verzending is de dagtekening van het besluit. Voor meer informatie over het indienen van een bezwaarschrift verwijzen wij u naar www.provincie.drenthe.nl/bezwaarprocedure.

BIJLAGE 1: MOTIVERING BIJ BESLUIT

1. Aanvraag en procesverloop

Op 19 mei 2026 hebben wij van het gemachtigd bureau Eco Reest namens de gemeente De Wolden (hierna: vergunninghouder) een aanvraag ontvangen voor een generieke omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit op basis van een soortenmanagementplan (hierna: SMP). De aanvraag heeft betrekking op ruimtelijke ingrepen aan bebouwing binnen de volgende kernen (zie figuur 1): Alteveer, Ansen, Berghuizen, de Wijk, Drogteropslagen, Echten, Fort, Kerkenveld, Koekange, Koekangerveld, Linde, Oosteinde, Ruinen, Ruinerwold, Veeningen en Zuidwolde in de gemeente De Wolden.

De vergunninghouder heeft een omgevingsvergunning aangevraagd voor de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11.37, eerste lid en onder b, van het Bal voor de huismus (*Passer domesticus*), spreeuw *(Sturnus vulgaris),* gierzwaluw *(Apus apus),* huizwaluw *(Delichon urbicum)* en ringmus *(Passer montanus)* en artikel 11.46, eerste lid en onder b en d, van het Bal voor de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), ruige dwergvleermuis *(Pipistrellus nathusii),* laatvlieger *(Cnephaeus serotinus),* kleine dwergvleermuis *(Pipistrellus pygmaeus),* tweekleurige vleermuis *(Vespertilio murinus),* rosse vleermuis *(Nyctalus noctula),* meervleermuis *(Myotis dasycneme),* gewone grootoorvleermuis *(Plecotus auritus),* baardvleermuis *(Myotis mystacinus),* brandts vleermuis *(Myotis brandtii)* en watervleermuis *(Myotis daubentonii).*

Figuur 1: Plangebied (bron: SMP)

2. Wettelijk kader

Het is op grond van artikel 5.1, tweede lid en onder g, van de Omgevingswet (Ow) verboden om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten voor zover het gaat om een in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) aangewezen geval. De diverse beschermde diersoorten worden beschermd volgens diverse beschermingsregimes van het Bal.

2.1 Vogelrichtlijn

De huismus, ringmus, spreeuw, gierzwaluw en de huiszwaluw zijn beschermde inheemse vogelsoorten

als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn en zijn zodoende beschermd op grond van artikel 11.37, eerste lid, van het Bal, waar het gaat om:

b. het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld onder a, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels;
d. het opzettelijk storen van vogels.

Het nest van een vogel is de plaats die een vogel gebruikt voor het leggen en uitbroeden van de eieren en het grootbrengen van de jongen, voor zover het geen nestvlieder betreft. Ook de inhoud en de functionele omgeving van het nest dient te worden beschermd voor zover het broedsucces hiervan afhankelijk is. Artikel 11.37, eerste lid en onder b, van het Bal is gedurende het broedseizoen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels. Nesten van de huismus, ringmus, gierzwaluw en huiszwaluw zijn daarnaast op basis van vaste jurisprudentie en de Beleidsregels bescherming natuur provincie Drenthe bovendien jaarrond beschermd. Dit houdt in dat ook buiten het broedseizoen de nesten beschermd zijn en niet mogen worden vernield of weggehaald.

Op grond van artikel 11.37, eerste lid en onder d, van het Bal is het daarnaast verboden om vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te (ver)storen. Het verbod op het opzettelijk storen van vogels geldt niet op grond van artikel 11.37, derde lid, van het Bal als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort. Op basis van het SMP uitgevoerde ecologische onderzoek en de daarin vastgestelde spreiding van verblijfplaatsen wordt voldoende aannemelijk geacht dat tijdens de werkzaamheden voldoende alternatieve verblijfplaatsen beschikbaar blijven. Gelet hierop en op de binnen het SMP geborgde mitigerende en compenserende maatregelen, heeft eventuele verstoring van aanwezige exemplaren geen wezenlijk negatieve gevolgen voor de staat van instandhouding van de betrokken soorten.

2.2 Habitatrichtlijn

Vleermuizen zijn beschermde inheemse zoogdiersoorten als bedoeld in bijlage IV onderdeel a bij de Habitatrichtlijn en bijlage II van het verdrag van Bern en zijn zodoende beschermd op grond van artikel 11.46. eerste lid van het Bal waar het gaat om:

b. het opzettelijk verstoren van vleermuizen;
d. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van vleermuizen.

Onder voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van vleermuizen als bedoeld in artikel 11.46, eerste lid en onder d, van het Bal vallen o.a. kraamverblijven, zomerverblijven, paarverblijven en winterverblijven, alsmede essentiële foerageergebieden en vliegroutes leidend naar deze verblijfplaatsen. Voornoemde is van vitaal belang voor een gunstige staat van instandhouding van de vleermuizen. Tijdelijke, seizoensgebonden verblijfplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per individu zijn ook beschermd op grond van artikel 11.46, eerste lid en onder d, van het Bal. Doordat bij de uitvoering van de werkzaamheden verblijfplaatsen van vleermuizen worden vernield, is een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit noodzakelijk. Naast artikel 11.46. eerste lid en onder d, van het Bal is een omgevingsvergunning aangevraagd voor artikel 11.46, eerste lid en onder b, van het Bal. Gelet op de werkzaamheden valt niet uit te sluiten dat er sprake is van mogelijke, opzettelijke verstoring van vleermuizen gedurende en na uitvoering van de werkzaamheden.

2.3 Beoordelingsgronden vergunningverlening

Op grond van artikel 3.56 van het Bkl dienen wij bij het afgeven van een omgevingsvergunning rekening te houden met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied en de regionale en lokale bijzonderheden. In dit geval zien wij, deze belangen in acht genomen, geen reden om de omgevingsvergunning anders vorm te geven.

3. De situatie

Vergunninghouder heeft de ambitie om een toekomstbestendige en duurzame gemeente te zijn. In het kader van de verduurzamingsopgave zullen de komende jaren veel woningen en gebouwen worden geïsoleerd, gerenoveerd en verduurzaamd. Deze werkzaamheden raken vaak aan verblijfplaatsen van beschermde gebouwgebonden soorten, zoals vleermuizen en vogels.

In de praktijk ontstaan hierbij knelpunten. Initiatiefnemers (inwoners) zijn zich niet altijd bewust van hun wettelijke verplichtingen, ecologisch onderzoek blijft regelmatig achterwege, waardoor overtredingen onbewust plaatsvinden. Wanneer men wel wil voldoen aan de regelgeving, vormen kosten en doorlooptijden van onderzoek, vooral voor particulieren, vaak een belemmering.

Het Soortenmanagementplan (SMP) biedt hiervoor een oplossing. Door op gemeenteniveau in kaart te brengen waar beschermde soorten voorkomen en een gebiedsgerichte aanpak te hanteren, worden inwoners ontlast van individuele onderzoeksverplichtingen. Ook niet-particulieren kunnen gebruikmaken van het SMP voor hun projecten. Zo worden kosten en doorlooptijden aanzienlijk teruggebracht, terwijl de bescherming van soorten structureel wordt geborgd.

Voor de volgende ingrepen aan bebouwing binnen het SMP-gebied (zie figuur 1) wordt een vergunning aangevraagd:

- Bestendig beheer;
- Renovatie;
- Verduurzaming;
- Sloop en nieuwbouw;
- Overige werkzaamheden.

In hoofdstuk 4.1 van het SMP zijn deze ingrepen nader uitgewerkt.

3.1 Uitgevoerd onderzoek

Door het ecologisch adviesbureau Eco Reest is er onderzoek uitgevoerd binnen de kernen die zijn aangegeven in figuur 1. Er is eerst een potentiescan uitgevoerd (zie Potentiescan gemeenten De Wolden, d.d. 8 april 2025 geschreven door Eco Reest). Hierin is de potentie van de gemeenten De Wolden voor beschermde diersoorten beoordeeld. Vervolgens is er een nulmeting uitgevoerd (zie SMP De Wolden nader inventariseren onderzoek, d.d. 19 mei 2026 geschreven door Eco Reest (hierna: nader onderzoek)). Gezien de omvang van het plangebied is een gebiedsgerichte inventarisatie uitgevoerd als nulmeting. Het onderzoek richtte zich op de belangrijkste verblijffuncties en kolonies van vleermuizen, huismus, ringmus, spreeuw, gierzwaluw en huiszwaluw, aangevuld met essentiële onderdelen van het leefgebied zoals vliegroutes, foerageergebieden en rustplaatsen.

Voor vleermuizen is de nulmeting uitgevoerd conform de richtlijn vleermuisonderzoek grote gebieden. Hierbij zijn gedurende elf veldbezoeken kraamverblijfplaatsen, grote zomerverblijfplaatsen, massawinterverblijfplaatsen en paarverblijfplaatsen onderzocht. Het onderzoek omvatte naast de richtlijnsoorten ook aanvulling op het onderzoek voor de andere potentieel aanwezige vleermuissoorten.

In 2026 is aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de gewone grootoorvleermuis in Ruinen. Hierbij is er gebruik gemaakt van telemetrieonderzoek. Er hebben twee vangacties plaatsgevonden: één op de oude begraafplaats aan de rand van Ruinen en één in de bosschage naast de sportvereniging. Deze locaties zijn geselecteerd op basis van expert judgement, waarbij rekening is gehouden met het gedrag van de gewone grootoorvleermuis en de waarnemingen uit 2025. Tijdens beide vangacties zijn geen gewone grootoorvleermuizen gevangen. Daarnaast is op 24 mei 2026 een controle uitgevoerd bij de in 2025 vastgestelde verblijfplaats. Ook tijdens deze controle is geen activiteit van de gewone grootoorvleermuis waargenomen. Omdat niet kan worden uitgesloten dat zich in Ruinen alsnog een kraamverblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis bevindt, wordt uit voorzorg een beschermingszone gehanteerd, zie hoofdstuk 3.2 van dit besluit.

Het onderzoek naar de huismus, ringmus en spreeuw is uitgevoerd conform de soortinventarisatieprotocollen van NGB (2023), gericht op het vaststellen van kolonies en nestindicatief gedrag. Het onderzoek naar gierzwaluw en huiszwaluw is uitgevoerd volgens de Sovon-richtlijnen, bestaande uit een verkennende fase gevolgd door verdiepend onderzoek op locaties waar kolonies of nestlocaties zijn vastgesteld.

Op basis van de verzamelde gegevens is inzicht verkregen in de verspreiding van belangrijke verblijffuncties en een indicatie van de omvang van de lokale populaties van de onderzochte soorten. Individuele verblijfplaatsen konden met deze gebiedsgerichte aanpak niet volledig worden uitgesloten, maar waargenomen verblijfplaatsen zijn wel geregistreerd en meegenomen in de resultaten.

Tijdens de nulmeting zijn de volgende aantallen verblijfplaatsen vastgesteld:

- Gewone dwergvleermuis
  - 75 kraamverblijfplaatsen van 22 kraamkolonies;
  - 2 massawinterverblijfplaatsen;
  - 89 zomerverblijfplaatsen;
  - 169 paarverblijfplaatsen.
- Ruige dwergvleermuis
  - 17 paarverblijfplaatsen.
- Laatvlieger
  - 21 kraamverblijfplaatsen van 7 kraamkolonies;
  - 16 zomerverblijfplaatsen;
- Rosse vleermuis
  - 1 paarverblijfplaats in een boomholte buiten het dorp Berghuizen.
- Gewone grootoorvleermuis
  - 2 zomerverblijfplaatsen;
- Huismus
  - 1051 nestplaatsen, 20 kolonies.
- Spreeuw
  - 207 nestplaatsen, 11 (semi)kolonies.
- Gierzwaluw
  - 101 nesten, 8 kolonies.
- Huiszwaluw
  - 85 nesten, 5 kolonies.

De overige soorten waarop deze vergunning betrekking heeft, zijn tijdens het onderzoek in enkele mate waargenomen. Sommige soorten zijn sporadisch waargenomen terwijl andere soorten gedurende het onderzoek niet zijn aangetroffen of waargenomen. Deze soorten worden beschreven in hoofdstuk 4 van het nader onderzoek waarin ook de onderzoeksresultaten nader zijn uitgewerkt en per kern is aangegeven hoeveel verblijfplaatsen en nesten zijn aangetroffen.

Het onderzoek is gericht op het in beeld brengen van de belangrijkste verblijfplaatsen. Kleinere of incidenteel gebruikte verblijfplaatsen kunnen daarbij nooit volledig in kaart worden gebracht. Daarom moet er altijd rekening mee worden gehouden dat beschermde diersoorten aanwezig kunnen zijn in of aan een gebouw, wanneer daar werkzaamheden worden uitgevoerd. Daarnaast kunnen voor bepaalde werkzaamheden extra maatregelen noodzakelijk zijn, bijvoorbeeld wanneer bekend is dat daar een belangrijke verblijfplaats aanwezig is.

Verblijfplaatsen van vleermuizen dienen binnen het SMP op pandniveau te worden vastgelegd en niet op adresniveau. Wanneer een pand uit meerdere adressen bestaat, kan niet met zekerheid worden uitgesloten dat vleermuizen zich binnen spouwmuren, dakconstructies of andere gebouwonderdelen tussen de verschillende adressen verplaatsen. Uit onderzoek is bekend dat vleermuizen afstanden tot circa 60 meter binnen dergelijke constructies kunnen afleggen. Daarom dient het gehele pand als verblijfplaats te worden aangemerkt wanneer in een van de adressen van het pand een verblijfplaats wordt vastgesteld en niet uitsluitend het adres waar de verblijfplaats is waargenomen.

3.2 Beschermingszone

Binnen het SMP gelden er beschermingszones van vleermuissoorten waarvan de lokale staat van instandhouding onbekend is (zie hoofdstuk 4.3 van dit besluit). Hierbij wordt een beschermingszone van 200 meter gehanteerd. Ten tijde van het schrijven van dit besluit geldt er één beschermingszone. Dit betreft de gewone grootoorvleermuis in Ruinen. Tijdens de duur van het SMP kunnen meer

beschermingszones worden toegepast als nieuwe verblijfplaatsen worden vastgesteld. De beschermingszones moeten altijd worden opgenomen in de SMP-viewer.

Binnen een beschermingszone mogen sloop-/nieuwbouw en renovatiewerkzaamheden alleen plaatsvinden als doormiddel van e-DNA onderzoek volgens het NGB-protocol (versie 1.0, 2025), regulier vleermuisonderzoek conform het vleermuisprotocol 2021 van NGB of keutelonderzoek voorafgaand is aangetoond dat de betreffende soort geen gebruik maakt van het pand. Toont het e-DNA onderzoek of keutelonderzoek aan dat de soort wel gebruik maakt van het pand, is nader onderzoek naar de functie van het pand voor de soort noodzakelijk. Aan de hand van deze aanvullende informatie kan door middel van een UP een goedkeuringsbesluit worden aangevraagd bij het bevoegd gezag voor de voorgenomen werkzaamheden.

3.3 Doelpopulatie

Een belangrijk doel van een SMP is niet alleen het behouden, maar ook het versterken van de populaties van de beschermde soorten. Daarom worden er populatiedoelen vastgesteld op gemeenteniveau. Hierbij vormt de berekende lokale staat van instandhouding het uitgangspunt, aangevuld met de landelijke trend en de ontwikkelingsmogelijkheden van de soort binnen het plangebied. De doelpopulatie wordt vastgesteld voor een periode van vijf jaar. Na deze periode vindt een evaluatie plaats, waarna de doelen indien nodig worden bijgesteld op basis van de actuele situatie en nieuwe inzichten.

Binnen het SMP zijn de volgende populatiedoelen vastgesteld:

- Gewone dwergvleermuis: een groei van 0,14%, voornamelijk in het dorp Ansen, resulterend in een verwachte populatie van 4226 individuen na vijf jaar.
- Ruige dwergvleermuis: een groei van 2% per jaar, resulterend in een verwachte populatie van 38 individuen na vijf jaar.
- Laatvlieger: een groei van 2% per jaar, resulterend in een verwachte populatie van 409 individuen na vijf jaar.
- Huismus: een groei van 1,4%, voornamelijk in de dorpen Linde en Drogteropslagen. De populatie groeit daarmee naar verwachting tot 2.131 individuen binnen vijf jaar.
- Spreeuw: een groei van 3% per jaar, resulterend in een verwachte populatie van 480 individuen na vijf jaar.
- Gierzwaluw: een groei van 4,5%, resulterend in een verwachte populatie van 211 individuen na vijf jaar.
- Huiszwaluw: een groei van 3% per jaar, resulterend in een verwachte populatie van 197 individuen na vijf jaar.

Voor de overige soorten zijn geen specifieke populatiedoelen vastgesteld, omdat er geen betrouwbare populatieschatting beschikbaar is. Wel worden binnen het SMP voorzieningen gerealiseerd (zie hoofdstuk 3.5 van dit besluit) die ook geschikt zijn voor deze soorten, met als doel de huidige, beperkte populaties te behouden en nieuwe vestigingen te stimuleren. Een nadere toelichting is ook te lezen in hoofdstuk 3.2 van het SMP.

3.4 Ecologische werkprotocollen en uitvoeringsplan

Alle werkzaamheden die onder het SMP vallen moeten worden uitgevoerd aan de hand van een ecologisch werkprotocol (EWP) of uitvoeringsplan (UP), zie figuur 2. Voor projecten die geen significante aantasting op de lokale staat van instandhouding hebben en maximaal één pand, appartementencomplex of woningcomplex van tien woningen betreft kan er gebruik worden gemaakt van een standaard EWP. Er zijn vier verschillende EWP’s, welk EWP gebruikt moet worden is afhankelijk van de werkzaamheden.

In het geval dat significante aantasting kan plaatsvinden aan de lokale staat van instandhouding van een soort zal een UP nodig zijn. Een UP wordt altijd opgesteld door een ecologische deskundige. Voor de extra kwetsbare verblijfplaatsen en indien maatregelen worden toegepast die niet zijn opgenomen in de mitigatiecatalogus is naast een UP ook een goedkeuringsbesluit noodzakelijk vanuit het bevoegd gezag (zie hoofdstuk 4.1 en 4.4 van het SMP).

Werkwijze	Vogels*	Vleermuizen*
EWP	Losse nestplaatsen en minder dan 10% van het totale aantal nestplaatsen in de kolonie, met een minimum van twee nestplaatsen	• Zomer-, paar- en/of losse winterverblijfplaats gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis
UP	Meer dan 10% van het aantal nestplaatsen in een kolonie, met een minimum van twee nestplaatsen	• Kraamkolonies van gewone dwergvleermuis
UP met goedkeuringsbesluit		• Massawinterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis • Alle verblijfplaatsen van overige vleermuissoorten

Figuur 2: Welke werkwijze toegepast moet worden (bron: SMP)

3.5 Compensatie

Binnen het SMP-gebied worden woningen natuurinclusief verduurzaamd, gerenoveerd of gebouwd. Waar daken of gevels worden vernieuwd, worden direct voorzieningen voor huismussen, spreeuwen, gierzwaluwen, huiszwaluwen en vleermuizen geïntegreerd. Uitgangspunt is dat bestaande nest- en verblijfplaatsen behouden blijven. Alleen wanneer dit aantoonbaar niet mogelijk is, worden bewezen effectieve compensatiemaatregelen toegepast. Belangrijke verblijfplaatsen, zoals kraam- en massawinterverblijfplaatsen van vleermuizen, moeten zoveel mogelijk behouden blijven. Het SMP gaat uit van voldoende permanente alternatieve voorzieningen in de omgeving voordat verblijfplaatsen worden aangetast, tijdelijke voorzieningen worden alleen in specifieke UP-situaties toegepast. Omdat alle woningen natuurinclusief worden opgeleverd, wordt ervan uitgegaan dat hiermee op termijn in voldoende mate alternatieve voorzieningen beschikbaar zijn ter overbrugging van (aantasting van) individuele verblijfplaatsen.

<u>Standaard compensatie</u>

Om de doelpopulaties binnen het SMP te behalen, geldt bij aantasting van nest- en verblijfplaatsen een standaard compensatieplicht, conform hoofdstuk 4.3.1 van het SMP. De compensatie is uitgewerkt per type ingreep en pandcategorie, waarbij nieuwbouw een hogere compensatieplicht kent dan renovatie. De maatregelen zijn bewust ruimer opgezet dan strikt noodzakelijk voor de doelsoorten, zodat ook andere gebouwbewonende soorten hiervan kunnen profiteren en een ecologische plus ontstaat. Indien de compensatieplicht niet volledig kan worden gerealiseerd, kan onder voorwaarden gebruik worden gemaakt van saldering, door op een andere plek de compensatie te realiseren.

Bij het gebruik maken van saldering moeten de alternatieve voorzieningen die niet gerealiseerd kunnen worden binnen het project al voorafgaand aanwezig zijn of tijdens de duur van de werkzaamheden gerealiseerd worden. De te salderen voorzieningen mogen niet pas na afronding van de werkzaamheden gerealiseerd worden. De vergunninghouder draagt de verantwoordelijkheid om te zorgen dat de benodigde compensatie wordt gerealiseerd. Zodoende is de vergunninghouder ook verantwoordelijk dat saldering op een juiste manier wordt toegepast. Vergunninggebruikers mogen dan ook uitsluitend gebruik maken van saldering met toestemming van de vergunninghouder, conform hoofdstuk 4.3.3 van het SMP.

Vanuit de compensatieplicht moet een vergunninggebruiker een aantal compensatiemaatregen treffen. De keuze van welke maatregelen er worden getroffen is afhankelijk van meerdere factoren zoals soorten, constructie van het gebouw, werkzaamheden, type verblijfplaats etc. Om deze reden moet een keuze voor specifieke maatregel altijd gecontroleerd/begeleid worden door een ecologisch deskundige. Binnen de gemeente is een ecologische deskundige beschikbaar die particulieren hierin ondersteunt. Een particulier hoeft niet zelf maatregelen uit de catalogus te kiezen. De gemeente biedt bij particulieren enkele geschikte opties aan o.b.v. de uit te voeren werkzaamheden, type woning en de te compenseren soorten, dit wordt vervolgens opgenomen in het EWP. De ecologische deskundige moet hierbij gebruik maken van de mitigatiecatalogus (Catalogus natuurinclusieve maatregelen, geschreven door Eco Reest) Deze catalogus omvat een set van natuurinclusieve maatregelen die gehanteerd moeten worden bij renovatie, verduurzaming en nieuwbouw van woningen, rekening houdend met de mitigatietaak. Het betreft een levend document dat deel uitmaakt van het SMP. Evaluatie en bijstelling vindt tenminste tweejaarlijks plaats door Eco Reest (beheerder van het document) op basis van monitoring en

voortschrijdend inzicht. Wijzigingen in de catalogus worden voorafgaand aan vaststelling ter beoordeling en goedkeuring voorgelegd aan het bevoegd gezag, conform hoofdstuk 4.3.4 van het SMP.

Compensatie bij een uitvoeringsplan
Bij gebouwen waar belangrijke verblijfplaatsen inzitten waarvoor een UP nodig is (zie figuur 2) moet er een ecoloog betrokken worden om het UP op te stellen, waarin onder andere wordt beschreven hoe er gecompenseerd moet worden. Het UP dient ter goedkeuring neergelegd te worden bij het bevoegd gezag, waarbij een goedkeuringsbesluit aangevraagd wordt. Voor dit goedkeuringsbesluit staat een behandeltermijn van acht weken. De UP-compensatie komt boven op de standaardcompensatie.

Bij uitvoeren van werkzaamheden bij panden met huismuskolonies mag het opgaand groen niet worden verwijderd, omdat dit essentieel leefgebied is. Indien het noodzakelijk is om opgaand groen te verwijderen voor de uitvoering van de werkzaamheden moet dit buiten de kwetsbare periode van de huismus gebeuren en moet dit opgaand groen voorafgaand gecompenseerd worden en functioneel zijn in de directe omgeving om het leefgebied van de huismus in stand te houden, dit dient beoordeeld te worden door een deskundige ecoloog. De compensatie voor het opgaand groen moet opgenomen worden in het UP.

Gemeentelijke compensatie
In het SMP zitten een aantal knelpunten, zie hoofdstuk 4.3.2 van het SMP. Uit de knelpunten is naar voren gekomen dat in enkele dorpen een tekort aan kraamvoorzieningen voor gewone dwergvleermuis zal ontstaan. Daarnaast ontstaat er gemeente breed een tekort aan kraamvoorzieningen voor de laatvlieger. Om deze knelpunten weg te nemen worden voorzieningen door de gemeente gerealiseerd conform hoofdstuk 4.5.1 van het SMP, namelijk:

- Vier voorzieningen voor kraamverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis in Berghuizen
    - Ten minste één voorziening wordt in het tweede jaar gerealiseerd van de vergunning
    - Ten minste twee voorzieningen worden voor het derde jaar gerealiseerd van de vergunning
    - In totaal worden vier voorzieningen gerealiseerd voor het vijfde jaar van de vergunning
- Twee voorzieningen voor kraamverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis is Drogteropslagen
    - Ten minste één voorziening wordt in het tweede jaar gerealiseerd van de vergunning
    - In totaal worden twee voorzieningen gerealiseerd voor het derde jaar van de vergunning
- Vier voorzieningen voor kraamverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis in Koekangerveld
    - Ten minste één voorziening wordt in het tweede jaar gerealiseerd van de vergunning
    - Ten minste twee voorzieningen worden voor het derde jaar gerealiseerd van de vergunning
    - In totaal worden vier voorzieningen gerealiseerd voor het vijfde jaar van de vergunning
- Tien voorzieningen voor kraamverblijfplaatsen van de laatvlieger
    - Ten minste vijf voorzieningen worden voor het einde derde jaar van de vergunning gerealiseerd waarvan ten minste twee in Echten
    - Alle voorzieningen zijn in het vijfde jaar van de vergunning gerealiseerd

Als de gemeentelijke voorzieningen niet effectief bewezen zijn volgens de mitigatiecatalogus worden deze voorafgaand voorgelegd aan bevoegd gezag.

Omdat in Ruinen geen gewone grootoorvleermuis is gevangen bij het telemetrieonderzoek en de soort ook niet opnieuw is aangetroffen bij de verblijfplaats die in 2025 is vastgesteld, zijn in de kerktoren van de Mariakerk in Ruinen aanvullende maatregelen getroffen ten behoeve van de gewone grootoorvleermuis. Deze maatregelen zijn inmiddels gerealiseerd en bestaan uit:

- Het verbeteren van de toegankelijkheid van de toren door bij drie ramen het aanwezige gaas te vervangen door houten lamellen;

- Het plaatsen van een keldersteen als extra wegkruipmogelijkheid;

- Het afzetten van een nis in de kerktoren met ruwe houten platen met daartussen cementgebonden platen met profiel, waardoor een meer beschutte ruimte is ontstaan waar vleermuizen vrij kunnen hangen;
- Het plaatsen van een maatwerkvoorziening met verschillende lagen, zodat vleermuizen tussen de ruimtes kunnen kruipen;
- Het ophangen van twee kraamkasten (type VK SK 03 van Vivara Pro).

3.6 Natuurvrij maken

Om te voorkomen dat vleermuizen en/of vogels tijdens de werkzaamheden worden gedood of verwond wanneer mogelijke verblijfplaatsen verloren gaan, moet het gebouw voorafgaand aan de werkzaamheden natuurvrij worden gemaakt. Bij het natuurvrij maken dient rekening te worden gehouden met de natuurkalender (zie hoofdstuk 4.2.2 van het SMP).

Het natuurvrij maken moet worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige of door een gecertificeerd persoon (NVI-certificaat of kwalitatief gelijke certificaat). Een gecertificeerd persoon mag uitsluitend de gebouwdelen en gebouwtypen natuurvrij maken waarvoor de gevolgde training of cursus bevoegdheid geeft. De specifieke werkwijze van natuurvrij maken wordt uitgewerkt in het Ecologisch Werkprotocol (EWP) of Uitvoeringsplan (UP) van de betreffende werkzaamheden (zie de EWP's). Tijdens de uitvoering moet altijd worden gewerkt volgens het EWP of UP en conform hoofdstuk 4.2.3 van het SMP.

3.7 Fasering

Om negatieve effecten op de staat van instandhouding van de betreffende beschermde soorten zoveel mogelijk te voorkomen, wordt binnen de gemeente De Wolden gefaseerd gewerkt, conform hoofdstuk 4.2.4 van het SMP:

- Binnen hetzelfde jaar mag niet meer dan 10% van het totale woonoppervlak van een dorp binnen het SMP-gebied natuurvrij staan, dit dient bijgehouden te worden in de administratie van de gemeenten;
- Binnen hetzelfde jaar wordt niet meer dan één kraamverblijfplaats van gewone dwergvleermuis in een dorp aangetast. Doormiddel van een UP met goedkeuringsbesluit van het bevoegd gezag kan hiervan worden afgeweken;
- In de eerste drie jaar van de vergunning voor het SMP worden kraamverblijfplaatsen van de laatvlieger niet aangetast, zodat voldoende alternatieve voorzieningen gerealiseerd zijn voordat aantasting plaatsvindt;
- Binnen hetzelfde jaar wordt niet meer dan één kraamverblijfplaats van de laatvlieger aangetast binnen het gehele SMP-gebied;
- Werkzaamheden die plaatsvinden aan woningen waarin nesten van vogels aanwezig zijn die onderdeel uitmaken van een kolonie, maar niet onder een UP vallen, mogen niet tegelijkertijd plaatsvinden. Indien de werkzaamheden tegelijkertijd worden uitgevoerd is een UP noodzakelijk, zodat cumulatieve effecten inzichtelijk blijven.

De vergunninghouder is verantwoordelijk om deze fasering te waarborgen.

3.8 Monitoring

Onder het SMP wordt monitoring uitgevoerd om zowel de ontwikkeling van de populaties als de effectiviteit van de compensatiemaatregelen in beeld te brengen. De resultaten worden gebruikt om te beoordelen of de doelstellingen worden behaald en of aanpassingen aan het SMP of de mitigatiecatalogus nodig zijn. De monitoring zal er als volgt uitzien (conform hoofdstuk 5 van het SMP):

- In jaar vier en acht na vergunningverlening zullen de kraamkolonies van de gewone dwergvleermuis gemonitord worden. Dit vindt plaats door middel van een ochtendronde in de periode van 15 mei t/m 15 juni, waarna een uitvliegteling volgt. Als minder dan 90% van de kraamkolonies is teruggevonden tijdens de monitoring van het vierde jaar, dient ook in het zesde jaar een monitoring plaats te vinden naar gewone dwergvleermuis.

- In het vierde en achtste jaar na verlening van de vergunning wordt tijdens de paarperiode van ruige dwergvleermuis,15 augustus t/m 31 oktober, steekproefsgewijs onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van paarverblijfplaatsen van de soort. Bij deze monitoring wordt ten minste één groot dorp (De Wijk, Ruinen, Ruinerwold of Zuidwolde) en twee kleine dorpen (Alteveer, Ansen, Berghuizen, Drogteropslagen, Echten, Fort, Kerkenveld, Koekange, Koekangerveld, Linde, Oosteinde of Veeningen) volledig in kaart gebracht.
- Elke twee jaar na vergunningverlening zullen de kraamkolonies van de laatvlieger gemonitord worden. De kraamkolonies worden teruggezocht door alle dorpen waar overlappend één kolonie is vastgesteld tegelijkertijd te onderzoeken, dus bijvoorbeeld Berghuizen, Koekange en Koekangerveld op één avond. Indien bij de eerste onderzoeksronde de kolonie niet is teruggevonden, wordt er nog een onderzoeksronde uitgevoerd. De rondes vinden plaats voordat de eerste jongen uitvliegen (15 mei t/m 30 juni). Bij vaststellen van een kraamkolonie wordt deze binnen 24 uur uitgeteld. Als kraamkolonies niet teruggevonden worden, dient dit gemeld te worden bij de provincie Drenthe.
- In het vierde en achtste jaar na vergunningverlening worden ook alle bekende massawinterverblijfplaatsen gemonitord. Dit wordt gedaan door tweemaal de betreffende objecten te onderzoeken in de maand augustus, volgens de kaders van de ‘richtlijn vleermuisonderzoek grote gebieden’.
- Huismus, ringmus en spreeuw worden gemonitord aan de hand van de bekende kolonies. In het tweede, vijfde en achtste jaar na vergunningverlening worden alle kolonies van deze soorten opnieuw in kaart gebracht. Dit wordt gedaan door alle dorpen met een kolonie van huismus, ringmus of spreeuw volledig in kaart te brengen met één bezoek in de ochtenduren bij gunstige weersomstandigheden in de periode 1 april t/m 15 mei. Indien een significant deel van een kolonie ontbreekt, > 50% of > tien nesten, dient aanvullende inspanning geleverd te worden op het lokaliseren van de betreffende kolonie. In het achtste jaar worden naast alle dorpen waar een kolonie bekend is ook de overige dorpen onderzocht op huismus, ringmus en spreeuw. Zodoende kan ook een beeld worden verkregen over de ontwikkeling van de randpopulaties en een betere uitspraak worden gedaan of de gestelde doelstellingen behaald worden.
- Gierzwaluw en huiszwaluw worden ook gemonitord aan de hand van de bekende kolonies. Deze monitoring vindt ook in het tweede, vijfde en achtste jaar na vergunningverlening plaats. Bij de monitoring voor deze soorten wordt één onderzoeksronde in de periode 1 juni t/m 15 juli uitgevoerd per kolonie. Voor huiszwaluw zal deze ronde overdag plaatsvinden en voor gierzwaluw 1,5 uur voor zonsondergang tot ten minste een half uur na zonsondergang. De rondes worden lopend uitgevoerd bij gunstige weersomstandigheden, waarbij een minimale inspanning van één onderzoeker per 5 hectare onderzoeksgebied noodzakelijk is. Indien een significant deel van een kolonie ontbreekt, > 50% of > tien nesten, dient aanvullende inspanning geleverd te worden op het lokaliseren van de betreffende kolonie. In het achtste jaar wordt in het gehele SMP-gebied een verkennende ronde uitgevoerd tussen 15 mei en 1 juni. Door middel van de verkennende ronde kunnen nieuwe kolonies in kaart worden gebracht.
- Naast de verblijf- en nestplaatsen van de verschillende soorten wordt ook het leefgebied gemonitord, omdat dit een essentieel onderdeel is voor het behoud van de lokale staat van instandhouding. Dit wordt gedaan door het vierde en achtste jaar na vergunningverlening de huidige staat van de structuren, zoals opgaand groen en wateroppervlakte, van bekende vliegroutes, foerageergebieden, kwetterplekken en overig leefgebied/factoren van gebouwbewonende vleermuizen en vogels te vergelijken met de situatie in 2025 door middel van luchtfoto’s van PDOK. Als een indicatie wordt verkregen dat een wezenlijke verandering heeft plaatsgevonden wordt een locatie-inspectie gedaan om te beoordelen of deze verandering negatief effect kan hebben op het functioneren van het leefgebied.
- De gemeentelijke compensatiemaatregelen dienen jaarlijks voor het broedseizoen (het broedseizoen is globaal van maart t/m september) en kraamperiode (mei t/m augustus) gecontroleerd te worden op functionaliteit. Ontbrekende of niet functionerende maatregelen dienen voor aanvang van het broedseizoen/kraamperiode vervangen te worden.
- Daarnaast dient 50% van de gemeentelijke compensatiemaatregelen voor de laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en baardvleermuis elke twee jaar, na vier zijn dus alle voorzieningen minstens een keer bezocht, gemonitord te worden tot ingebruikname van de nieuwe voorziening. De monitoring van deze maatregelen moet ten minste de volgende vragen beantwoorden:`

- Welke aangebrachte voorzieningen zijn in gebruik genomen?
  - Zo ja, door welke soort en welke functie vervult de verblijfplaats?
  - Zo nee, zijn er aanwijzingen die kunnen verklaren waarom de voorziening niet in gebruik genomen is?
- Wat zijn verschillen in effectiviteit tussen de verschillende genomen compensatiemaatregelen?

- Indien een maatwerk compensatieoplossing via een UP wordt toegepast die niet effectief bewezen is, dient de locatie tot ingebruikname van de nieuwe voorziening gemonitord te worden volgens de richtlijnen van de gemeentelijke compensatie, zoals hierboven is benoemd.

De resultaten van de monitoring worden eenmaal per twee jaar verwerkt in een monitoringsverslag en opgenomen in het administratiesysteem. Het monitoringsverslag wordt uiterlijk op 1 februari van het daaropvolgende jaar aan het bevoegd gezag verstrekt. Hierna vindt een overleg plaats tussen het bevoegd gezag en de gemeenten. Indien uit de monitoring blijkt dat aanpassing van de vergunning noodzakelijk is om de staat van instandhouding van de betrokken soorten te blijven waarborgen, wordt dit tijdens dat overleg besproken en wordt de vergunning, indien nodig, overeenkomstig aangepast.

Onderdeel	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Gewone dwergvleermuis				X		X*		X		
Ruige dwergvleermuis				X				X		
Laatvlieger		X		X*		X		X*		X
Vogels		X			X			X*		
Leefgebied				X				X		
Gemeentelijke compensatie		X		X		X		X		X
Monitoring functionaliteit	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

*Uitbreiding van het onderzoek voor vaststellen van nieuwe kolonies

Figuur 3. Monitoring schema (bron: SMP)

3.9 Ecologische plus

Uit de analyse blijkt dat er binnen de gemeente De Wolden geen tekort ontstaat aan zomerverblijfplaatsen voor laatvliegers, maar dat deze mogelijk ongelijk over het gebied verdeeld raken. Om de kwetsbaarheid van de populatie voor lokale verstoringen te verkleinen, is de gemeente voornemens twintig extra voorzieningen voor zomerverblijfplaatsen van laatvliegers verspreid over het SMP-gebied te realiseren. Deze voorzieningen mogen experimenteel van aard zijn en worden via de monitoring geëvalueerd op hun effectiviteit.

Voor het verbeteren van de lokale staat van instandhouding zijn niet alleen voldoende nest- en verblijfplaatsen nodig, maar ook een geschikte leefomgeving. Daarom zet de gemeente in op het versterken van groen, water en andere landschapselementen die belangrijk zijn voor gebouwbewonende soorten zoals vleermuizen, huismussen en huiszwaluwen. De gemeente is voornemens de ecologische plus in relatie tot het SMP te borgen door het te koppelen aan andere beleidsterreinen. De gemeente kan een ecologische plus realiseren door aandacht te besteden aan verschillende onderwerpen: Natuurinclusieve nieuwbouw (buiten het SMP), landbouw, gemeentelijk groen, infrastructuur en rode lijstsoorten.

3.10 Management en administratieplan

Om te waarborgen dat werkzaamheden conform het SMP worden uitgevoerd, worden alle projecten geregistreerd via een digitaal aanmeldsysteem en vastgelegd in een gemeentelijk dossier. Daarnaast houdt de gemeente een salderingsadministratie en GIS-database bij met gegevens over bekende verblijfplaatsen, leefgebieden, compensatiemaatregelen, monitoring en uitgevoerde werkzaamheden. Deze registratie ondersteunt de uitvoering, monitoring en fasering van het SMP en biedt inzicht in de voortgang en effecten van de maatregelen binnen het SMP-gebied, conform hoofdstuk 6 van het SMP.

4. Overwegingen

Uit de relevante wet- en regelgeving blijkt dat de aangevraagde omgevingsvergunning alleen kan worden verleend als de vergunning aangevraagd wordt onder een aangewezen belang, er geen andere bevredigende oplossing bestaat en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is. De vergunninghouder heeft aangegeven te voldoen aan de voorwaarden zoals deze worden gesteld in artikelen 8.74j en 8.74k van het Bkl.

4.1 Belangenafweging

De vergunninghouder geeft in de aanvraag aan te werken in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid, genoemd in artikel 8.74j, eerste lid en onder b en onder punt 1. Daarnaast wordt aangegeven te werken in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten, genoemd in artikel 8.74k, lid 1, sub b onder 3 van het Bkl. Tot slot wordt er aangegeven te werken in het belang van de bescherming van wilde flora of fauna, genoemd in artikel 8.74k, lid 1, sub b onder 1 van het Bkl.

In het SMP staat het belang op de volgende manier beschreven:
"Door de Nederlandse overheid is de ambitie gesteld dat alle woningen in Nederland in 2050 CO2-neutraal zijn (Rijksoverheid, 2013). In de Aedes-agenda 2020-2023 is afgesproken dat de corporatiesector als geheel een gemiddelde Energie Index van 1,25 (gemiddeld energielabel B) wil bereiken voor de totale huurwoningenvoorraad van de corporaties. Dit is echter onhaalbaar gebleken. Daarom is afgesproken dat elk jaar 300.000 bestaande woningen en gebouwen energiezuiniger worden gemaakt. Hierop aansluitend heeft de overheid in 2023 het doel gesteld om 2,5 miljoen woningen te isoleren voor 2031. Om deze gestelde doelen haalbaar te maken is verduurzaming en renovatie op grote schaal en in een snel tempo noodzakelijk. Door middel van dit SMP wordt het vergunningstraject voor alle pandeigenaren binnen de reikwijdte versneld en ondersteund de gemeentes de woningcorporaties met het behalen van de gestelde doelen. Het SMP draagt zodoende bij aan de Nederlandse verduurzamingsopgave: er is sprake van een 'dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor milieu wezenlijk gunstige effecten'.

Binnen de gemeente De Wolden zijn vele woningen aanwezig waarvan de technische staat van de woningen niet meer voldoet aan de eisen van deze tijd. Gemeente De Wolden heeft daarom een actieplan opgezet om de verduurzaming van deze woningen te bevorderen (Gemeente De Wolden, 2023). De woningen zijn slecht of niet geïsoleerd, waardoor er veel energieverlies optreedt. Bovendien is het klimaat in de woningen niet optimaal als het gevolg van vocht en tocht. Mensen die in een vochtig of beschimmeld huis wonen hebben vaker luchtwegklachten dan mensen die in een droog huis wonen. Wonen in een vochtig huis kan leiden tot het ontstaan van astma of verergering daarvan. Bovendien komen in vochtige huizen meer schimmels en/of huisstofmijten voor, en groeien ze sneller dan in een droog huis. Schimmels en huisstofmijten kunnen allergieën veroorzaken (GGD Leefomgeving, 2026). De gerenoveerde woningen zijn beter geïsoleerd waardoor een gezonder leefklimaat ontstaat. Hierdoor dient het project het belang 'volksgezondheid of openbare veiligheid'.
Ook draagt het SMP bij aan 'de bescherming van de wilde fauna en instandhouding van de natuurlijke habitats'. Door middel van het uitgevoerde ecologische veldonderzoek voor het SMP is inzichtelijk geworden waar belangrijke locaties voor populaties van huismus, ringmus, spreeuw, gierzwaluw, huiszwaluw en gebouwbewonende vleermuizen zich bevinden. Hierdoor kunnen kritieke locaties als bijvoorbeeld kraam- en massawinterverblijven van vleermuizen en kolonies van vogels worden beschermd. Door de genoemde werkzaamheden uit te voeren onder de voorwaarden van dit SMP en bijbehorende omgevingsvergunning, worden populaties van huismus, huiszwaluw, ringmus, spreeuw en gierzwaluw en gebouwbewonende vleermuizen ontzien. De maatregelen die bij het SMP horen bestaan uit het vermijden van schade aan nest- en verblijfplaatsen of essentieel leefgebied, het vervangen van nest- en verblijfplaatsen en het verbeteren van foerageergebieden en vliegroutes. Door (bóvenop de gangbare vervangende verblijfplaatsen) ook een 'plus' te genereren wordt gezorgd voor een rijk aanbod aan verblijfplaatsen voor vogels en vleermuizen wat bijdraagt aan een verbetering van de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten. Deze maatregelen samen moeten ervoor zorgen dat er geen dieren gewond raken of doodgaan, dat populaties kunnen herstellen of groeien en dat de staat van instandhouding van de beschermde gebouwgebonden soorten in de gemeente De Wolden duurzaam gunstig blijft en waar mogelijk wordt versterkt.

De monitoring (hoofdstuk 5 van het SMP) vanuit het SMP is een vinger aan de pols. Het zorgt ervoor dat veranderingen in de populatie kunnen worden gedetecteerd. Daarnaast maakt het de effectiviteit van maatregelen duidelijk en biedt het gelegenheid tot bijstellingen. Het maakt het mogelijk om tijdig bij te sturen wanneer nieuwe kennis beschikbaar wordt en/of wanneer maatregelen onvoldoende blijken te werken. In paragraaf 4.5 van het SMP staat beschreven op welke wijze de gemeente uitvoering gaat

geven aan het SMP in relatie tot de ecologische plus en hoe dat aanhaakt bij andere beleidsterreinen. Ook wordt beschreven waar kansen liggen en welke knelpunten worden opgelost. Dit komt ten goede aan de populaties van vogels en vleermuizen. Hieruit blijkt dat het wettelijk belang 'bescherming flora en fauna' op het SMP van toepassing is."

Wij kunnen instemmen met de in de aanvraag beschreven belangen. De belangen vormen een voldoende onderbouwing om het optreden van (beperkte) negatieve effecten op de aangevraagde soorten te rechtvaardigen.

4.2 Alternatievenafweging
In het SMP staat de alternatievenafweging op de volgende manier beschreven:

"Binnen de gemeente De Wolden zullen op termijn diverse panden gerenoveerd of gesloopt moeten worden vanwege bouwtechnische en energetische doelstellingen. Deze werkzaamheden zijn locatie gebonden en kunnen niet elders worden uitgevoerd.

De technische staat van een deel van de woningen is zodanig dat renovatie noodzakelijk is om te kunnen voldoen aan de hedendaagse bouwkundige en energetische eisen. Veel woningen zijn onvoldoende geïsoleerd, wat leidt tot significant energieverlies. Daarnaast veroorzaken tocht en vocht een minder comfortabel en gezond binnenklimaat. Wanneer geen woningverbeteringen worden doorgevoerd, zullen deze panden op termijn onbewoonbaar raken, wat uiteindelijk tot sloop leidt. Hierdoor gaan vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen en vogels minimaal tijdelijk (ten minste twee seizoenen) verloren. Bij sloop en nieuwbouw buiten de SMP-methodiek ontbreken op de slooplocatie gedurende langere tijd beschikbare verblijfplaatsen. Dit dwingt vleermuizen en vogels om functionele alternatieven te zoeken, wat risico's meebrengt voor het reproductiesucces. Hoewel nieuwbouw ruimte biedt om omvangrijke en duurzame faunavoorzieningen te integreren, vergt het meerdere jaren voordat soorten deze nieuwe voorzieningen herkennen en in gebruik nemen. Door de lange periode zonder verblijfplaatsen en de noodzakelijke gewenningsperiode is sloop-nieuwbouw, buiten het SMP, ecologisch geen gunstiger alternatief.

Naast woningen die door renovatie behouden kunnen blijven, zijn er panden waarvoor sloop al direct noodzakelijk is. Door deze sloop zorgvuldig te plannen kunnen negatieve effecten op populaties van beschermde soorten worden voorkomen. Tegelijk kan worden bepaald hoe natuur inclusieve maatregelen optimaal worden geïntegreerd in nieuwbouw. Door de omvang van het project kunnen werkzaamheden gefaseerd en gecoördineerd worden uitgevoerd, wat bijdraagt aan een zo natuurvriendelijk mogelijke aanpak. Het uitstellen van sloop van panden in slechte staat is daarmee geen ecologisch gunstiger alternatief; verval van gebouwen kan zelfs ongunstig zijn voor gebouwbewonende soorten (bijvoorbeeld wanneer een lekkend dak verblijfplaatsen onaantrekkelijk maakt). Een regulier traject zonder SMP, waarbij per woning of straat afzonderlijk wordt beoordeeld welke effecten geplande werkzaamheden hebben op beschermde natuur, brengt aanzienlijk hogere kosten met zich mee dan de SMP-methodiek. Bovendien duurt een regulier traject langer en is het moeilijker om goed rekening te houden met de landelijke en provinciale staat van instandhouding van soorten, omdat er geen lokaal gebied dekkend onderzoek aan ten grondslag ligt. Daarnaast zijn particulieren vaak onvoldoende op de hoogte van hun verplichtingen bij ruimtelijke ontwikkelingen. Het SMP biedt hiervoor een laagdrempelige en zorgvuldige oplossing.

De SMP-werkwijze, waarbij in elk te renoveren pand verblijfsmogelijkheden voor gebouwbewonende soorten worden aangebracht, minimaliseert de periode waarin geen verblijfplaatsen aanwezig zijn. Door de gekozen inrichting, werkwijze en planning (buiten kwetsbare periodes) wordt schade aan beschermde soorten zoveel mogelijk voorkomen. De meerwaarde van deze aanpak ligt in het feit dat meer voorzieningen worden gerealiseerd dan vanuit wetgeving minimaal vereist. Daarbij wordt ook gekeken naar de omgeving van een gebouw, voor zover relevant voor de soort. Elk jaar wordt een balans opgesteld om te beoordelen of voldoende voorzieningen aanwezig of gepland zijn. Hiervoor wordt een aparte salderingsadministratie bijgehouden. Deze aanpak zorgt ervoor dat het tijdelijke verlies aan verblijfplaatsen adequaat – en vaak beter – wordt gemitigeerd dan binnen een regulier traject. Een bijkomend voordeel van de gebiedsgerichte aanpak is dat belangrijke verblijfplaatsen en netwerken van beschermde soorten beter en sneller in beeld komen. Hierdoor kunnen deze verblijfplaatsen effectiever

worden beschermd. De opgedane kennis maakt het mogelijk de benodigde draagkracht van het gebied te bepalen, zodat de ondergrens daarvan nooit wordt bereikt. Dit wordt geborgd door altijd met een overcompensatie te werken. Bij reguliere, afzonderlijke vergunningaanvragen wordt enkel gewerkt met een compensatiefactor voor soorten die tijdens onderzoek daadwerkelijk zijn vastgesteld. Binnen het SMP wordt elk object waar werkzaamheden plaatsvinden natuurinclusief gemaakt, ook wanneer er ter plaatse geen beschermde soorten zijn aangetroffen. Daardoor worden aanzienlijk meer ecologisch waardevolle voorzieningen gerealiseerd dan bij een projectmatige benadering. De gebiedsgerichte en gecoördineerde aanpak waarborgt daarnaast een grote diversiteit aan soorten en functies in het totaalpakket van voorzieningen.

Bij de gekozen werkwijze wordt volledig rekening gehouden met aanwezige beschermde soorten door werkzaamheden zoveel mogelijk buiten kwetsbare periodes te plannen en door in de nieuwe situatie passende verblijfplaatsen te integreren".

Door buiten de kwetsbare periode van de soorten te werken, de werkzaamheden gefaseerd uit te voeren en voldoende alternatieven aan te bieden gedurende en na uitvoering van de werkzaamheden onder toeziend oog, wordt zoveel als mogelijk rekening gehouden met de aanwezige beschermde soorten in het plangebied. Voor de ingreep bestaat geen andere bevredigende oplossing.

4.3 Staat van instandhouding

De lokale staat van instandhouding is per soort beoordeeld door de lokale populatieschatting te vergelijken met de verwachte populatie op basis van het aandeel woonoppervlak binnen het gebied. Daarbij zijn de provinciale referentiewaarden leidend. Wanneer de lokale populatie groter is dan verwacht, wordt de staat van instandhouding als (zeer) gunstig beoordeeld. Wanneer de populatie overeenkomt met de verwachting, is sprake van een gunstige staat van instandhouding. Indien de populatie lager is dan verwacht, wordt de staat van instandhouding als ongunstig beoordeeld. Ter onderbouwing is tevens een staat van instandhouding-index berekend op basis van provinciale populatiegegevens. Een index hoger dan 1 duidt op een grotere populatie dan op basis van de provinciale cijfers wordt verwacht, zie hoofdstuk 3.1 van het SMP.

<u>Gewone dwergvleermuis</u>

De Nederlandse populatie voor de gewone dwergvleermuis wordt geschat op 300.000 tot 600.000 individuen (Broekhuizen et al., 2016/ Dietz et al., 2011). De landelijke trend van vleermuizen ligt op zo'n 3% groei per jaar waardoor de huidige landelijke populatie geschat kan worden op 500.000 – 1.000.000 (trend van vleermuizen 1986-2024, CBS en zoogdiervereniging, Ministerie LVVN, 2025). Voor de populatie van de provincie is een schatting gedaan in het pre-SMP van provincie Drenthe (Eco Reest, 2023). Deze populatieschatting wordt niet gecorrigeerd met 3% zoals de landelijke schatting. Dit komt doordat deze populatieschatting een recentere berekening is dan de landelijke populatieschatting (2 á 3 jaar ten opzichte van meer dan 10 jaar geleden).

Op basis van de SMP-nulmeting wordt de totale populatie van gemeente de Wolden ingeschat op zo'n 4.220 volwassen individuen. Dit getal is voortgekomen uit het nulmetingsonderzoek. Over het algemeen kan de lokale staat van instandhouding voor de gewone dwergvleermuis binnen gemeente De Wolden worden beschouwd als zeer gunstig. Alleen voor het dorp Ansen ligt de populatieschatting lager dan de verwachte populatie. Voor Ansen wordt de lokale staat van instandhouding dan ook beschouwd als ongunstig.

<u>Ruige dwergvleermuis</u>

De ruige dwergvleermuis is een minder algemene soort dan de gewone dwergvleermuis en wordt landelijk geschat op 50.000 – 100.000 individuen (Broekhuizen et al., 2016/ Dietz et al., 2011). Ondanks correctie voor de jaarlijkse trend blijft deze populatie rond de 100.000 individuen. Voor de Provincie Drenthe zijn er helaas niet genoeg gegevens beschikbaar om een concrete inschatting te maken van de populatiegrootte in de gehele provincie. De lokale staat van instandhouding is daarom uitsluitend bepaald op basis van het landelijke populatieniveau.

Binnen gemeente De Wolden zijn geen kraam- en zomerverblijfplaatsen van ruige dwergvleermuizen aangetroffen. Tijdens paaronderzoek zijn er in totaal wel zeventien paarverblijfplaatsen vastgesteld. Op basis hiervan wordt de totale populatie van gemeente De Wolden geschat op 34 individuen. Voor het berekenen van de staat van instandhouding index zijn de landelijke gegevens gebruikt aangezien er geen goede inschatting gemaakt kon worden van de provinciale populatiegrootte. Vanwege het ontbreken van provinciale aantallen is voor de lokale staat van instandhouding van de ruige dwergvleermuis enkel de status gunstig of ongunstig toegekend.

Binnen gemeente De Wolden wordt de staat van instandhouding van de ruige dwergvleermuis gekenmerkt als ongunstig. Er komen naar schatting in de gehele gemeente slechts 34 individuen voor, wat aanzienlijk lager is dan verwacht wordt, gezien de oppervlakte van de gemeente. Enkel in Echten en Berghuizen kan de lokale staat van instandhouding worden beschouwd als gunstig.

In Nederland zijn in de zomer voornamelijk mannelijke ruige dwergvleermuizen aanwezig, aangezien de soort nauwelijks voortplant in Nederland. Na de kraamperiode trekken de vrouwtjes vanuit Oost-Europa naar Nederland om te paren. Deze trek gebeurt voornamelijk langs de kust, waarbij de soort een sterke voorkeur heeft voor het verblijven in waterrijke gebieden. Hierdoor ontstaat er een onevenredige verdeling van ruige dwergvleermuizen door Nederland. Uit onderzoek is gebleken dat in waterrijke gebieden langs de kust de dichtheid van baltsende ruige dwergvleermuizen tot wel dertig keer zo hoog kan zijn als in waterarme gebieden landinwaarts. Het is daarom logisch dat de lokale populatie in gemeente De Wolden vergeleken met het landelijke aantal ‘ongunstig’ is. Door het ontbreken van provinciale gegevens kan er geen goede inschatting worden gemaakt van de lokale staat van instandhouding (BIJ12, 2024).

Laatvlieger

De laatvlieger is een grote vleermuissoort die wijdverspreid voorkomt in Europa. De soort komt voornamelijk voor in kleinschalige landschappen, maar ook met regelmaat in stedelijk gebied. De soort heeft in Nederland zijn verblijfplaatsen bijna uitsluitend in gebouwen, voornamelijk in woningen. De landelijke aantallen van de laatvlieger worden geschat op circa 10.000 – 40.000 individuen (Broekhuizen et al., 2016/ Dietz et al., 2011/Ministerie LVVN, 2025). In het pre-SMP is ook een schatting gemaakt voor het totaal aantal individuen binnen de provincie Drenthe. Dit aantal komt neer op zo’n 10.719 individuen (Eco Reest, 2023).

In gemeente De Wolden zijn 21 kraamverblijfplaatsen aangetroffen van zeven kraamkolonies. Daarnaast zijn er zestien zomerverblijfplaatsen vastgesteld. Op basis van deze resultaten is de totale populatieschatting van het SMP-gebied 370 individuen. De staat van instandhouding van de laatvlieger in gemeente De Wolden wordt gekenmerkt als ongunstig. Op veel locaties in de gemeente komt laatvlieger niet of nauwelijks voor, maar op enkele plekken zijn er wel hoge aantallen zoals in Echten en Linde.

Laatvlieger is een soort die grotere afstanden kan afleggen, waardoor één kolonie in meerdere dorpen aanwezig kan zijn. Hierdoor geeft het bekijken van de lokale populatie laatvliegers per dorp geen goed beeld en moet vooral gekeken worden naar de inschatting voor de gehele gemeente. Deze inschatting is dat de lokale staat van instandhouding ‘ongunstig’ is.

Huismus

De huismus is een zeer algemene en bekende vogelsoort die overal voorkomt waar mensen zijn. De hoogste dichtheden van huismussen zijn aanwezig in dorpen en oudere buitenwijken met rommelhoekjes en opgaand groen. Huismussen broeden in los kolonieverband, waarbij de nesten voornamelijk in bebouwing worden gemaakt (BIJ122, 2023).

De landelijke broedpopulatie wordt geschat op 600.000 – 1.000.000 individuen (Sovon, z.d.). Voor de provinciale broedpopulatie ligt dit getal op 33.600 – 56.000 (Sovon, z.d.). Tijdens de nulmeting is de schatting voor de populatie van gemeente De Wolden zo’n 2.122 individuen. Dit getal komt voort uit de 20 kolonies en 1061 nestplaatsen die zijn vastgesteld tijdens de ecologische onderzoeken.

Over het algemeen kan de staat van instandhouding binnen gemeente De Wolden worden gezien als gunstig. Plaatsen als Zuidwolde, Linde en Drogteropslagen hebben een lagere populatieschatting dan wordt verwacht op basis van de oppervlakten en hebben hierdoor de status ongunstig. De huismus is een koloniebroeder, maar kan soms ook in kleine aantallen broeden (BIJ122, 2023). Daarom is het logisch dat de huismuspopulatie niet gelijkmatig verdeeld is over de verschillende dorpen.

Spreeuw
De spreeuw is één van de meest voorkomende vogelsoorten van Nederland. De spreeuw komt in hoogste aantallen voor bij boerenland met veel gras en in stedelijk gebied met veel gazons. Deze graslanden en gazons worden als foerageergebied gebruikt door de soort. Spreeuw is een holenbroeder, waarbij zowel natuurlijke holtes als openingen in bebouwing worden gebruikt. De soort is geen koloniebroeder, maar vaak zitten soortgenoten wel dicht bij elkaar in de buurt. De soort wordt daarom soms als semi-koloniebroeder beschouwd (Sovon, z.d.).

Sovon schat de landelijke populatie van spreeuwen op 400.000 – 700.000 individuen (Sovon, z.d.) en in de provincie Drenthe op 23.200 – 40.600 (Sovon, z.d.). Op basis van de SMP-nulmeting is bepaald dat de populatie een omvang heeft van 414 individuen, met 207 nestplaatsen in De Wolden. De staat van instandhouding van de spreeuw binnen gemeente De Wolden is ongunstig. Op de meeste plaatsen binnen de gemeente is het vastgestelde aantal individuen lager dan verwacht op basis van de landelijke en provinciale gegevens.

Tijdens de nulmeting zijn uitsluitend de nestplaatsen binnen het (bebouwde) SMP-gebied in kaart gebracht. Omdat nestplaatsen buiten de woonkernen niet worden meegenomen in de berekening, is de beoordeling ongunstiger dan deze in werkelijkheid is.

Gierzwaluw
Gierzwaluw is een typische gebouwbewonende soort. De soort broedt oorspronkelijk in rotswanden, maar vindt ook zijn nestplaatsen in bebouwing. Gierzwaluwen broeden vooral in kolonies, maar dit is sterk afhankelijk van het aantal geschikte beschikbare nestplaatsen (BIJ121, 2023).

De landelijke populatie heeft een omvang van 45.000 – 70.000 individuen (Sovon, z.d.). Voor de gehele provincie Drenthe is dit 1.440 – 2.240 (Sovon, z.d.). De populatie in de gemeente De Wolden wordt geschat op 202 individuen, op basis van de aanwezigheid van 101 nestplaatsen (Eco Reest, 2026).

Tijdens de SMP-nulmeting zijn er meer gierzwaluwen aangetroffen dan werd verwacht. Hierdoor is de staat van instandhouding gekenmerkt als zeer gunstig. Het hoge aantal binnen de gemeente komt voornamelijk door de hoge aantallen binnen een beperkt aantal plaatsen als Alteveer, Koekange en Veeningen. In andere plaatsen als Drogteropslagen en Echten, is de gierzwaluw niet vastgesteld. Gierzwaluw is een koloniebroeder die sterk afhankelijk is van aantal beschikbare nestplaatsen voor de lokale staat van instandhouding (BIJ121, 2023). Het is daarom logisch dat de gierzwaluwpopulatie niet gelijkmatig verdeeld is over de verschillende dorpen.

Huiszwaluw
Huiszwaluw is een vogelsoort die voornamelijk in (half) open gebieden rondom bebouwing voorkomt, maar ook aan de rand van steden en in dorpen. De huiszwaluw maakt zijn nest in de vorm van een kommetje van zand en klei tegen bebouwing aan. Nesten worden voornamelijk tegen stenen gevels onder witte overstekken waargenomen (Sovon, z.d.).

Het landelijke niveau van het aantal huiszwaluwen wordt door Sovon geschat op 85.000 - 120.000 individuen, de Drentse provinciale populatie wordt geschat op 3.480 – 4.920 (Sovon, z.d.). Tijdens de SMP-nulmeting zijn er minder huiszwaluwen aangetroffen dan werd verwacht. De staat van instandhouding binnen de gemeente is daarom ongunstig. Dit komt doordat de huiszwaluw maar in een beperkt aantal plaatsen voorkomt. Voor de meeste dorpen in gemeente De Wolden geldt dan ook een ongunstige lokale staat van instandhouding. Een mogelijke verklaring voor deze ongunstige lokale staat van instandhouding is dat veel nestplaatsen van huiszwaluw in de gemeente De Wolden zich buiten het SMP-gebied bevinden. Huiszwaluw is een soort die voornamelijk in de buitengebieden voorkomt, maar ook bij dorpen en aan randen van steden (Sovon, z.d.). Hierdoor zijn deze nestplaatsen niet

aangetroffen bij de nulmeting, waardoor de lokale staat van instandhouding als ongunstiger wordt beschouwd, dan deze in werkelijkheid is.

Overige soorten
Voor de overige onderzochte soorten binnen de gemeente De Wolden is geen analyse uitgevoerd van de lokale staat van instandhouding. Dit komt omdat binnen het SMP-gebied geen verblijfplaatsen van deze soorten zijn vastgesteld of omdat het aantal vastgestelde verblijfplaatsen te beperkt is om een betrouwbare inschatting van de lokale populatieomvang te kunnen maken. Dit betreft de kleine dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, rosse vleermuis, meervleermuis, gewone grootoorvleermuis, baardvleermuis, Brandts vleermuis, watervleermuis en ringmus. Omdat er onvoldoende gegevens beschikbaar zijn om de lokale staat van instandhouding te beoordelen en er geen aanwijzingen zijn dat deze afwijkt van de landelijke situatie, wordt voor deze soorten aangesloten bij de landelijke staat van instandhouding. Deze wordt daarom als uitgangspunt gehanteerd voor de beoordeling van de effecten op de betreffende soorten. Zie de website van LVVN voor de landelijke staat van instandhouding van de betreffende soorten: Rapportage Vogel- en Habitatrichtlijn | natura 2000

Conclusie
Gelet op de onderzoeksresultaten, de getroffen en toekomstige mitigerende en compenserende maatregelen, de monitoringverplichtingen en de mogelijkheid om het maatregelenpakket waar nodig bij te sturen, wordt verwacht dat de functionaliteit van leefgebieden en verblijfplaatsen behouden blijft. Hierdoor worden negatieve effecten op de populaties van de betrokken soorten voorkomen en wordt geen afbreuk gedaan aan het bereiken of behouden van een gunstige staat van instandhouding. De uitvoering van de activiteiten waarvoor deze vergunning geldt leidt daarom, zowel afzonderlijk als in samenhang, niet tot een verslechtering van de staat van instandhouding van de betrokken soorten binnen het SMP-gebied.

4.4 Zorgplicht en broedseizoen
Naast de soorten waarvoor de vergunninghouder de vergunning heeft aangevraagd kunnen ook andere soorten worden aangetroffen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. De vergunninghouder is verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevraagd om nadelige gevolgen te voorkomen.

Artikel 1.7 van de Omgevingswet en artikel 11.27 van het Bal bevatten respectievelijk de algemene en specifieke zorgplicht in het kader van een flora- en fauna-activiteit. De zorgplicht gebiedt eenieder voldoende zorg in acht te nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten- en diersoorten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op gebieden of specifieke plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden dat negatieve effecten worden beperkt of ongedaan gemaakt.

Rekening houden met het broedseizoen van vogels valt ook onder de specifieke zorgplicht. Werkzaamheden die een negatief effect kunnen hebben op het broedsucces van vogels dienen uitgesteld te worden. Een ecologisch deskundige dient vast te stellen dat het broedseizoen voor de op het plangebied aanwezige (beschermde) soorten ten einde is.

5. Conclusie
Gelet op vorenstaande besluiten wij een omgevingsvergunning te verlenen. Aan deze vergunning zijn de voorschriften verbonden, zoals vermeld in dit besluit.